

Lublin, dn. 18 sierpnia 2020 r.

MOPR.D.0811.28.1.2020

Pani Barbara Drozdek
Dyrektor
Rodzinnego Domu Dziecka w Lublinie
ul. Harnasie 3/26-27
20-857 Lublin

Na podstawie § 18 Zarządzenia Nr 22/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 lutego 2020 r.¹, przekazuję wystąpienie pokontrolne w związku z kontrolą przeprowadzoną przez inspektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w Rodzinnym Domu Dziecka w Lublinie ul. Harnasie 3/26-27. W związku z zakończonym postępowaniem kontrolnym na podstawie upoważnienia Nr MOPR.D.0114.36.1.2020 z 6 lipca 2020 r. przesyłam Pani Dyrektor wystąpienie pokontrolne, w którym wskazano uchybienia i zalecenia do wykonania. Informuję, że wszystkich ustaleń dokonano na podstawie stwierdzenia stanu faktycznego/dokonanych oględzin/udostępnionej podczas niniejszego postępowania kontrolnego dokumentacji, związanych z dokumentowaniem realizacji zadania przez podmiot kontrolowany.

Wskazane wprowadzenie działań naprawczych dotyczy n/w uchybień:

1. Dyrektor Domu nie ustalił szczegółowych zasad organizacji pracy wychowawczej z dziećmi w drodze zarządzenia.

Powyższe jest niezgodne z zapisami § 6 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego Rodzinnego Domu Dziecka w Lublinie.

2. W trakcie prowadzonego postępowania kontrolnego na podstawie analizy dokumentacji oraz prowadzonych rozmów z wychowankami ustalono, że wychowankowie nie mają wypłacanego kieszonkowe do własnej dyspozycji. Pieniądze otrzymują na zakup konkretnych rzeczy. W związku z tym nie rozwija się umiejętność samodzielnego gospodarowania zasobami pieniężnymi, dzieci nie doświadczają naturalnych konsekwencji złego wydatkowania. Nie rozwija się umiejętność planowania i gospodarowania pieniędzmi. Wzmacnia to również poczucie zależności od Pani Dyrektor.

Powyższe jest niezgodne z zapisami § 18 ust. 1 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz art. 115 ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Na podstawie dokonanych ustaleń stwierdzono, że Estera, Alan i Nikodem od lutego do 17 lipca 2020 r. nie rozmawiali osobiście ani telefonicznie z mamą i z babcią, które kontaktowały się telefonicznie z Dyrektorem RDD, ponieważ wg słów Pani Dyrektor: „tak ustalili”(…) (z kontekstu rozmowy wynikało, że pracownicy RDD). Skutkiem takiej decyzji dla dziecka może zaistnieć trudność w radzeniu sobie z poczuciem izolacji emocjonalnej

¹ Zarządzenie Nr 22/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia regulaminu przeprowadzenia postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

i odrzucenia przez rodziców i babcię. W perspektywie długoterminowej izolacja od rodziny pochodzenia może to skutkować trudnościami adaptacyjnymi, komunikacyjnymi i zaburzeniami więzi. Cezary i Witold nie kontaktują się z braćmi, którzy opuścili placówkę. Z uzyskanych informacji wynika, że żadna ze stron tego kontaktu nie chce. Natomiast w swobodnych wypowiedziach chłopców pojawiają się liczne drobne wypowiedzi na temat starszych braci świadczące o tym, że są oni ważni i obecni w ich myśleniu. Dodatkowo porównywanie nieakceptowanych przez pracowników form zachowania Witolda lub Cezarego do zachowań braci, którzy opuścili RDD nie daje przestrzeni do myślenia o Jakubie i Kacprze w pozytywnym aspekcie oraz do podjęcia ewentualnych kontaktów np. telefonicznych i okazjonalnych.

Powyższe jest niezgodne z zapisami § 93 ust. 4 pkt 3 oraz art. 100 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4. Brak adnotacji o zajęciach zindywidualizowanych, dedykowanych konkretnemu dziecku rozwijających zainteresowania lub uzdolnienia. Cezary i Witold nie biorą udziału w pozalekcyjnych zajęciach rekreacyjno-sportowych (dotyczy to okresu przed pandemią). Hamuje to rozwój zainteresowań, kompetencji komunikacyjnych, społecznych, obniża ich atrakcyjność rówieśniczą (większość rówieśników uczestniczy w różnych zajęciach dodatkowych), stygmatyzuje jako te biedniejsze, „placówkowe” dzieci.

Powyższe jest niezgodne z zapisami § 18 ust. 1 pkt 12 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.

5. Po umieszczeniu dziecka w placówce Dyrektor RDD sporządzał diagnozę psychospołeczną.

Powyższe było niezgodne z zapisem § 14 ust 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej „Diagnozę sporządza psycholog lub pedagog”.

Uwaga: Sytuacje sporządzania diagnozy przez Dyrektora RDD, dotyczyły wychowanków umieszczonych w placówce przed rokiem 2020, natomiast aktualnie diagnozy są sporządzane przez psychologa co spełnia wymogi zawarte w § 14 ust 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.

W związku z powyższym zalecam:

- Ad. 1 Przestrzegać zapisów, o których mowa w § 6 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego Rodzinnego Domu Dziecka w Lublinie.
- Ad. 2 Przestrzegać zapisów, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz art. 115 ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Ad. 3 Przestrzegać zapisów, o których mowa w § 93 ust. 4 pkt 3 oraz art. 100 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Ad. 4 Przestrzegać zapisów, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 12 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.
- Ad. 5 Przestrzegać zapisów, o których mowa w § 14 ust 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej „Diagnozę sporządza psycholog lub pedagog”.

Ponadto zwrócono uwagę na obszary, w których wskazane byłoby podjęcie działań usprawniających funkcjonowanie RDD:

1. Organizacji pracy zespołu wychowawców RDD, co skutkuje poczuciem przeciążenia Pani Dyrektor, przełożeniem akcentu na zapewnienie opieki wychowankom, zadaniowość pracowników, a obszar potrzeb emocjonalnych, który zabezpiecza się poprzez relacje indywidualne i poświęcony czas przez dorosłego dziecku, schodzi na dalszy plan. Należy rozważyć możliwość większego zaangażowania wychowawców, (którzy realizują swoje zadania w wymiarze ½ etatu) w proces wychowawczo-opiekuńczy wychowanków, bądź takie ułożenie planu pracy kadry, aby odciążyc pracę Dyrektora i wychowawcy w pełnym wymiarze godzin. Należy brać pod uwagę również możliwość skorzystania z pomocy stażystów, bądź wsparcia przez wolontariuszy. (*Art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*).
2. Analizując szczegółowo sytuację zdrowotną wychowanków, zwrócono uwagę na fakt licznych i długoterminowych pobytów dzieci na zorganizowanym leczeniu uzdrowiskowym poza miejscem zamieszkania. O ile sam fakt zaangażowania opiekunów w zabezpieczeniu dzieciom prawidłowej opieki medycznej i pomocy w powrocie do zdrowia wynika z przestrzegania § 18 ust. 1 pkt 2 i 3 *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.*, to należy jednak rozważyć zasadność tak dużej częstotliwości pobytu małoletnich na leczeniu uzdrowiskowym. Przykładem może być sytuacja Pawła W. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalono, że od 4 roku życia dziecko często przebywało na leczeniu sanatoryjnym lub szpitalnym. Sytuacja taka może mieć wtórny wpływ na pogłębianie się zaburzeń zachowania i zaburzeń kształtowania więzi. Może także wpływać na pogłębienie poczucia braku bezpieczeństwa i stabilizacji chłopca, wzrost zachowań agresywnych, jako formy radzenia sobie w sytuacjach trudnych, nie daje możliwości nawiązywania trwałych relacji rówieśniczych, rozwijania zainteresowań.
3. Z uwagi na udokumentowany stan zdrowia dziecka (dotyczy Pawła W.) należy rozważyć podjęcie działań mających na celu zapewnienie chłopcu pieczy zastępczej w zawodowej specjalistycznej rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego.
4. Analizując stosowane w RDD metody wychowawcze oraz obowiązujący system nagród i kar, osoby kontrolujące zwróciły szczególną uwagę na karę izolowania dzieci poprzez nakaz pozostania samotnie w pokoju do czasu przemyślenia własnego zachowania. W systemie wychowawczym należy wprowadzić system konsekwencji naturalnych, które bezpośrednio odnoszą się do konieczności naprawienia wyrządzonej szkody, np. gdy dziecko rozleje napój – naturalną konsekwencją jest powycieranie go przez dziecko, gdy powie coś przykrego - naturalną konsekwencją może być przeproszenie. Konsekwencje naturalne pełnią wtedy funkcję korygującą zachowanie dziecka. Natomiast w percepcji dzieci są oni karani izolacją („musimy się położyć w łóżku”), krzykiem p. Dyrektor i/lub wychowawcy p. Ireneusza lub zabranieniem jakiejś przyjemności (np. zakaz oglądania bajek). Taka forma karania wzbudza w dzieciach lęk, czasem opór a niektóre dzieci reagują agresją kierowaną na osoby, przedmioty lub siebie samych.

O podjętych działaniach w celu wykonania powyższych zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania proszę poinformować mnie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.